

تحقیقات گیاهان دارویی و معطرايران

فهرست مطالب

- اثرات دورکنندگی عصاره‌های گیاهان خرزهره (*Nerium oleander* L.) اسطوخودوس (*Lavandula officinalis*) و آنگوزه (*Ferula assafoetida* L.) روی شیشه آرد *Tribolium castaneum* (Herbst) ۴۴۳
 جواد ناظمی رفیع و سعید محرمی پور
- نقش عصاره آبی سیر در کاهش دفع مدفوعی سالمونلا تیفی موریوم در خرگوشهای آلوده به باکتری.... ۴۵۳
 محمدرضا جلالی‌نوشین، حسین جعفری، پرویز اولیاء، نادر فلاح و علی دواتی
- اثر مصرف مزمن خوراکی بخش هوایی کرفس کوهی (*Apium graveolens* L.) بر میزان گلوکز و چربیهای سرم خون در موش سفید بزرگ دیابتی شده توسط استرپتوزوتوسین..... ۴۵۸
 مهرداد روغنی، توراندخت بلوچ‌نژاد مجرد، مرجان رضانی
- اثر ضد دردی عصاره الکلی گیاه زنیان (*Carum copticum* (L.) C. B. Clarke) بر درد مزمن در موش سوری ۴۶۸
 سیدحسین حجازیان، محمدحسین دشتی و اشرف‌السادات سلامی
- ارزیابی اثر ضد میکروبی اسانسهای *Zataria multiflora* Boiss. و *Myrtus communis* L. و *Eucalyptus officinalis* بر استرپتوکوکوس پنومونیه، هموفیلوس آنفلوانزا و موراکسلا کاتارهایلیس، با روش *in vitro* ۴۷۷
 محمدحسین یزدی، محمدرضا پورمند، منصور بیات و آریو شاهین جعفری
- تأثیر نیتروژن بر مقدار و اجزای تشکیل دهنده اسانس گیاه جعفری مکزیکی (*Tagetes minuta* L.) .. ۴۸۴
 بهناز دادمان، رضا امیدبیگی و فاطمه سفیدکن
- رابطه فعالیتهای ضد میکروبی روغنهای اسانس *Chenopodium* و *Mentha spicata* L. ۴۹۲
 ایرج رسولی، لطیف گچکار، داود یادگاری‌نیا، محمدباقر رضایی، مسعود تقی‌زاده، محمدهادی فکور و عبدالامیر علامه
- اثر تنش خشکی بر میزان پرولین، قندهای محلول، کلروفیل و آب نسبی (RWC) بادرنجبویه (*Melissa officinalis* L.) ۵۰۴
 بهلول عباس‌زاده، ابراهیم شریفی عاشورآبادی، محمدحسین لباسچی، محمود نادری حاجی‌باقر‌کنلی و فوزیه مقدمی
- بررسی تنوع ژنتیکی جمعیت‌های باریجه (*Ferula gummosa* Boiss.) ایران، با استفاده از مارکرهای مولکولی RAPD ۵۱۴
 اسماعیل طالبی کویخی، مسعود محمدعلیها و محمدرضا تقوی
- بررسی مقایسه‌ای اثر اسانس دو گیاه *Vitex pseudo-negundo* و *Carum copticum* بر بازدارندگی تخم‌گذاری سوسک چهار نقطه‌ای حیویات (*Callosobruchus maculatus*) در شرایط آزمایشگاهی بی‌بی زهرا صحاف و سعید محرمی پور ۵۲۳
- شناسایی و بررسی خصوصیات اکولوژیک گونه‌های اسانس‌دار تیره نعناع، در استان کرمان..... ۵۳۲
 سیروس صابرآملی، شعبانعلی نوروزی، ارسلان شکرچیان، محمد اکبرزاده و محمدرضا کدوری
- شناسایی گیاهان دارویی استان مرکزی ۵۴۴
 حمیدرضا میردودی و پرویز باباخانلو
- بررسی ترکیبهای شیمیایی اسانس گیاه دارویی *Leonurus cardiaca* L. ۵۶۰
 مهردادخت نجف‌پور نوابی و مهدی میرزا

به نام خدا

( )
( )

هیأت تحریریه (به ترتیب حروف الفبا):

پرویز اولیاء

استاد، دانشگاه شاهد

پرویز باباخانلو

دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

نادر حسنزاده

دانشیار، واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی

ایرج رسولی

استاد، دانشگاه شاهد

فاطمه سفیدکن

دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

ابراهیم شریفی عاشورآبادی

استادیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

پیمان صالحی

استاد، پژوهشکده گیاهان و مواد اولیه دارویی دانشگاه شهید بهشتی

محمدحسن عصاره

دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

ابوالقاسم متین

استاد، سازمان تحقیقات و آموزش وزارت جهاد کشاورزی

مهدی میرزا

دانشیار، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

محمدرضا نقوی

دانشیار، دانشگاه تهران

مدیر داخلی:

ویراستار ادبی:

صفحه آرا:

دبیر کمیته انتشارات و ناظر فنی چاپ:

شمارگان:

چاپ:

تلفن: ۶۶۴۹۲۶۶۶

روش اشتراک:

نشانی: تهران، کیلومتر ۵ آزاد راه تهران - کرج، خروجی پیکان شهر، انتهای ۲۰ متری دوم، بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، فصلنامه پژوهشی تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

ijmapr@rifr-ac.ir

WWW.rifr-ac.ir

این مجله بر اساس نامه شماره ۳/۴۵۱۰ تاریخ ۸۵/۵/۱۰ از وزارت علوم،

تحقیقات و فناوری درجه علمی- پژوهشی دریافت نموده است.

چکیده انگلیسی مقاله‌های این مجله در سایت اینترنتی CABI Publishing به نشانی زیر قرار گرفته است:

www.Cabi-Publishing.org

رعایت نکات زیر در نگارش مقاله‌های ارسالی ضروری است.

- مقاله‌های پژوهشی در یکی از زمینه‌های تحقیقات گیاهان داوربی و معطر ایران که برای نخستین بار منتشر می‌شود برای چاپ در مجله مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

- عنوان مقاله، نام و نام خانوادگی، سمت و نشانی کامل نویسنده (گان) در یک صفحه جداگانه درج گردد.

- مقاله در کاغذ A4 تحت نرم‌افزار Word، فونت لوتوس، سایز ۱۳، اعداد جدولها و شکلها فارسی، با حاشیه ۳ سانتیمتر از چهار طرف تایپ و در ۳ نسخه همراه با دیسکت، لوح فشرده یا از طریق پست الکترونیک ارسال شود.

- فاصله بین خطوط دو برابر در نظر گرفته شود.

- تا حد امکان از بکاربردن واژه‌ها و اصطلاحات خارجی خودداری و در صورت نیاز در داخل پرانتز قید شود.

- جدولها و شکلها باید دارای عنوان گویا بوده و هرگز به صورت دیگری در مقاله تکرار نشوند. ذکر منبع، واحد و مقیاس برای آنها ضروری است، عنوان جدولها در بالا و عنوان شکلها در پایین آورده شوند و واژه "شماره" در عنوان جدول و شکل حذف شود. جدولها و شکلها در محل مناسب داخل متن

جایگذاری شوند و از ارسال آنها به صورت تصویر خودداری شده و فایل (Word و Excel) مربوط به آنها نیز ارسال گردد.

- نامهای علمی لاتینی به صورت ایتالیک تایپ شوند.

روش تدوین

- عنوان مقاله: باید مختصر، گویا و بیانگر محتوای مقاله باشد.

- چکیده: مجموعه فشرده‌ای (حداکثر ۲۵۰ واژه) از مقاله، شامل تشریح مسئله، روش کار و نتایج بدست آمده است. از بکاربردن نامهای خلاصه شده و ارائه منبع، جدول و شکل در چکیده پرهیز شود.

- واژه‌های کلیدی: حداکثر ۶ واژه درباره موضوع مقاله ارائه شود.

- مقدمه: شرحی بر موضوع مورد بررسی شامل اهمیت، فرضیه، هدف و پیشینه پژوهش است.

- مواد و روشها: شامل مواد و وسایل بکار گرفته شده، مشخصات منطقه مورد مطالعه، شیوه اجرای پژوهش، طرح آماری، روشهای شناسایی و تجزیه داده‌هاست.

- نتایج: در این بخش تمامی یافته‌های کمی و کیفی با استفاده از جدول و شکل ارائه می‌گردد. از بحث و مقایسه با یافته‌های سایر پژوهشها اکیداً خودداری شود.

- بحث: شامل تحلیل و تفسیر یافته‌ها و مقایسه با نتایج سایر پژوهشها است. نقصها و پیشنهادها می‌توانند در صورت نیاز در این بخش ارائه شوند.

- سپاسگزاری: برحسب ادب و احترام از کلیه افراد و سازمانهای حمایت‌کننده پژوهش، تشکر گردد.

- منابع مورد استفاده:

• فقط منابع استفاده شده در متن قید شوند. ابتدا منابع فارسی و سپس منابع خارجی ارائه شوند.

• منابع به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی نویسنده(گان) مرتب شوند.

• ارائه منبع در متن تنها با ذکر نام خانوادگی نویسنده و سال انتشار منبع صورت می‌گیرد. در منابع با بیشتر از دو نویسنده، نام نویسنده اول و واژه ((همکاران)) یا در منابع انگلیسی اختصار ((*et al.*)) نوشته شود.

مثال:

منبع فارسی:

منبع انگلیسی:

یک نویسنده: (Smith, 1985)

یک نویسنده: (لشکری، ۱۳۸۲)

دو نویسنده: (Smith & John, 1985)

دو نویسنده: (لشکری و ستایش، ۱۳۸۲)

بیش از دو نویسنده: (Smith *et al.*, 1985)

بیش از دو نویسنده: (لشکری و همکاران، ۱۳۸۲)

• در صورتی که مقاله‌های منفرد و مشترک از یک نگارنده ارائه شوند، ابتدا مقاله‌های منفرد و سپس مقاله‌های مشترک به ترتیب حروف الفبای نام سایر نویسندگان مرتب شوند.

• چنانچه نویسنده (گان) چند مقاله مشابه باشند، منابع برحسب سال انتشار از قدیم به جدید تنظیم شوند.

• از ذکر واژه‌های ((و همکاران)) یا "*et al.*" در فهرست منابع خودداری شود.

روش ارائه منبع

۱- مقاله: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده اول، ... و نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر. سال انتشار. عنوان مقاله. نام کامل مجله، شماره

جلد (شماره سری): شماره صفحات اول و آخر

مثال: سلاجقه، ع.، جعفری، م. و سرمدیان، ف.، ۱۳۸۱. مطالعه خاکشناسی منطقه طالقان با روش ژئومرفولوژی. مجله منابع طبیعی ایران، ۵۵(۲): ۱۴۳-۱۲۳.

Wayne, P.M., Waering, P. and Bazzaz, F.A., 1993. Birch seedling responses to daily time courses of light in experimental forest gaps and shadehouses. *Journal of Ecology*, 74(5): 1500 – 1515.

۲- کتاب: نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده. ... نام خانوادگی، حرف اول نام نویسنده آخر. سال انتشار. عنوان کامل کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.

مثال: طبائی عقدایی، س.ر. و جعفری مفیدآبادی، ع.، ۱۳۷۹. مقدمه‌ای بر اصلاح درختان جنگلی. انتشارات مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع، تهران، ۱۴۹ صفحه.

Jalili, A. and Jamzad, Z., 1999. Red Data Book of Iran. A Preliminary Survey of Endemic, Rare and Enudangered Plants species in Iran. Research Institute of Forests and Rangelands (RIFR) Publication, Tehran, 750 p.

۳- کتاب یا مجموعه مقاله‌ای که هر فصل یا مقاله آن توسط یک یا چند نویسنده نوشته شده باشد: ارائه نام نویسنده(گان) فصل یا مقاله مطابق دستورالعمل بند ۲ (کتاب)، سال. عنوان فصل یا مقاله، صفحات اول و آخر. در: (یا In:) نام خانوادگی، حرف اول نام تدوین‌کننده اصلی کتاب، واژه (تدوین) یا در انگلیسی (Ed. or Eds.) عنوان کتاب. ناشر، محل انتشار، تعداد کامل صفحات.

مثال فارسی:

اسدی، م.، ۱۳۸۴. تدوین فلور ایران در راستای شناخت عمیق از تنوع گیاهی: ۶۲-۴۹. در: عصاره، م. ح.، (تدوین). تنوع گیاهی ایران. موسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، تهران، ۴۷۱ صفحه.

مثال انگلیسی:

Agestam, E., 1995. Natural regeneration of beech in Sweden – Some results from a field trial: 117 – 124. In: Madsen, F., (Ed.). *Genetics and Silviculture of Beech*. Forskingscentret for Skov & Landskab. 272 p.

۴- ارجاع به مقاله‌ای که در هم‌اندیشی(سمینار)ها و اجلاس(کنفرانس)ها ارائه شده‌اند: نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده اول. ... و نام خانوادگی نویسنده، حرف اول نام نویسنده آخر. سال انتشار. عنوان مقاله. عنوان مجموعه یا چکیده مقالات، محل برگزاری، تاریخ برگزاری: شماره صفحات. مثال:

رجب‌بیگی، ا.، سفیدکن، ف. و جعفری، س. م.، ۱۳۸۵. تأثیر میدان مغناطیسی بر رشد و برخی ترکیبات ثانویه گیاه ریحان. چکیده مقالات چهاردهمین کنفرانس سراسری و دومین کنفرانس بین‌المللی زیست‌شناسی ایران، تهران، ۹-۷ شهریور: ۱۰.

چکیده انگلیسی (Abstract): معادل چکیده فارسی و شامل عنوان مقاله، نام خانوادگی، حرف اول نام، سمت و نشانی نویسنده(گان) و واژه‌های کلیدی (Key words) حداکثر ۶ واژه بوده و در یک صفحه جداگانه ارائه شود. چکیده انگلیسی باید در یک پاراگراف پیوسته نگارش یابد که سطر اول با تورفتگی (۷ میلی‌متر) همراه باشد.

* "راهنمای نگارش مقاله" در سایت اینترنتی مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور www.rifr-ac.ir قابل دسترسی می‌باشد.

برگه درخواست اشتراک فصلنامه علمی - پژوهشی تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران (سال ۱۳۸۶)

برای اشتراک، خواهشمند است برگه تکمیل شده درخواست اشتراک را به همراه اصل فیش بانکی به نشانی دفتر مجله ارسال فرمایید. شماره حساب برای واریز وجه: جاری ۱۴۳۴/۲۱ بانک مرکزی شعبه خزانه به نام وجوه درآمد مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور.

نام و نام خانوادگی: .....

برای اشتراک مجله از شماره پیاپی: ..... تا شماره پیاپی: .....

تلفن: ..... شغل: ..... میزان تحصیلات: .....

نشانی: .....

کد پستی: ..... صندوق پستی: ۱۱۶-۱۳۱۸۵ پست الکترونیک: publication@rifr-ac.ir .....

توضیحات: .....

امضاء

حق اشتراک یکساله فصلنامه ۱۰۰/۰۰۰ ریال

تهران، کیلومتر ۵ آزادراه تهران - کرج، بعد از عوارضی، خروجی پیکانشهر، انتهای خیابان ۲۰ متری دوم،

بلوار مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور، مؤسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

تهران، صندوق پستی: ۱۱۶-۱۳۱۸۵ پست الکترونیک: publication@rifr-ac.ir

تلفن: ۴۴۱۹۵۹۰۱-۵ دورنگار: ۴۴۱۹۵۹۰۷

In the Name of God

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants Research
Published by: Research Institute of Forests and Rangelands

Director-in-chief: Mohammad Hassan Assareh
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Chief Editor: Fatemeh Sefidkon
(Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands)

Editorial Board:

Mohammad Hassan Assareh

Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Parviz Babakhanloo

M.Sc., Research Institute of Forests and Rangelands

Nader Hasanzadeh

Ph.D., Islamic Azad University

Abolghassem Matin

Ph.D., Agricultural Research Education and Extension Organization

Mahdi Mirza

Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Mohammad Reza Naghavi

Ph.D., Tehran University

Parviz Owlia

Ph.D., Shahed University

Iraj Rasooli

Ph.D., Shahed University

Peyman Salehi

Ph.D., Shahid Beheshti University

Fatemeh Sefidkon

Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Ebrahim Sharifi Ashorabadi

Ph.D., Research Institute of Forests and Rangelands

Executive manager: Mahmood Naderi Hajibagher Kandy

Literary editor: Asghar ahmadi

Abstracts are available on CABI Publishing:

www. Cabi - Publishing. org

Research Institute of Forests and Rangelands,

P.O. Box 13185-116, Tehran, Iran.

Tel: +98 21 44195901-5 Fax: +98 21 44195907

WWW.rifr-ac.ir

Email: ijmapr@rifr-ac.ir

Iranian Journal of Medicinal and Aromatic Plants

Vol. 23, No. (4), 2008

Serial 38

Contents

Repellency of <i>Nerium oleander</i> L., <i>Lavandulla officinalis</i> L. and <i>Ferula assafoetida</i> L. extracts on <i>Tribolium castaneum</i> (Herbst).....	452
<i>S. Moharrampour and J. Nazemi Rafih</i>	
In vivo antibacterial effects of garlic aqueous extract on <i>Salmonella typhimurium</i> infected rabbits.....	457
<i>M.R. Jalali, H. Jafari, P. Owlia, N. Fallah and A. Davati</i>	
The effect of chronic oral feeding of aerial part of <i>Apium graveolens</i> L. on blood levels of glucose and lipids of streptozotocin-diabetic rats.....	467
<i>M. Roghani, T. Baluchnejadmojarad and M. Ramazani</i>	
The analgesic effect of alcoholic extract of <i>Carum copticum</i> (L.) C. B. Clarke on choronic pain in mice.....	476
<i>S.H. Hejazian, M.H. Dashti and A. Salami</i>	
In vitro antimicrobial effects of <i>Zataria multiflora</i> Boiss., <i>Myrtus communis</i> L. and <i>Eucalyptus officinalis</i> against <i>Streptococcus pneumoniae</i>, <i>Moraxella catarrhalis</i> and <i>Haemophilus i</i>.....	483
<i>M.R. Pourmand, M.H. Yazdi, M. Bayat and A. Shahinjafari</i>	
The effect of Nitrogen fertilizer on essential oil content and compositions of Mexican marigold (<i>Tagetes minuta</i> L.).....	491
<i>B. Dadman, R. Omidbaigi and F. Sefidkon</i>	
Relation of antioxidative property and free radical scavenging capacity to the antimicrobial characteristics of essential oils from <i>Mentha spicata</i> L. and <i>Chenopodium ambrosioides</i> L.....	503
<i>I. Rasooli, L. Gachkar, D. Yadegarinia, M.B. Rezaei, M. Taghizadeh, M.H. Fakoore and A.m. Allameh</i>	
The effect of drought stress on proline contents, soluble sugars, chlorophyll and relative water contents of balm (<i>Melissa officinalis</i> L.).....	513
<i>B. Abbaszadeh, E. Sharifi ashourabadi, M.H. Lebaschi, M. Naderi hajibagher Kandy and F. Moghadami</i>	
Genetic diversity in <i>Ferula gummosa</i> Boiss. populations of Iran using RAPD molecular markers.....	522
<i>E. Talebi Kohyakh, M. Mohammad Aliha and M.R. Naghavi</i>	
Comparative investigation on oviposition deterrence of essential oils from <i>Carum copticum</i> C. B. Clarke and <i>Vitex pseudo-negundo</i> (Hausk) Hand. I. MZT. on <i>Callosobruchus maculatus</i> on laboratory.....	531
<i>B.Z. Sahaf and Saeid Moharrampour</i>	
Investigation of ecological factors of essential oil of Labiatae species in Kerman province.....	543
<i>S. Saber Amoli, Sh. Noroozi, A. Shekarchian, M. Akbarzadeh and M. Kodoori</i>	
Identification of medicinal plants of Markazi province.....	559
<i>H. Mirdavoodi and P. Babakhanlo</i>	
Essential oil composition of <i>Leonurus cardiaca</i> L. in Iran.....	566
<i>M. Najafpour Navaei and M. Mirza</i>	

فصلنامه علمی-پژوهشی

تحقیقات گیاهان دارویی و معطر ایران

جلد ۲۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۸۶